

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Idegen munkások.

A magyar kivándorlók száma naponként növekedik. Hasztalanul hoznak törvényt a kivándorlás ellen, hasztalanul indítanak társadalmi uton mozgalmakat a kivándorlás megakadályozása végett, mindez semmit sem használ. A magyar nép özönlik Amerikába, ott virágzó telepeket létesít, templomokat, iskolákat épít, magyar ujságokat alapítanak, úgy, hogy az itthon élő magyar irigykedve olvassa az amerikaiak jó sorsát a kivándorlók leveleiből. Ezeknek hisz, nem pedig azoknak az igaz és ijesztő híreknek, melyek csoportostul tönkrement, az éhínséggel küzdő kivándorlókról jelennek meg a magyar haza magyar ujságjaiban.

Mi elvben nem tudunk helyeselni semmi olyan intézkedést sem, mely a kivándorlást erőszakkal akarja megakadályozni, mert ilyen intézkedésekben az egyén cselekvési, mozgási szabadságának megakadályozását látjuk. De ilyen intézkedéseket célszerűtlenségnek is tartunk, mert ezek az egyénben az állami rend ellen közetkezményeiben veszedelmes ellenszenvet keltenek. Sokkal helyesebbek azon mozgalmak, melyek társadalmi téren akarnak hatni az idegen világrészek után vágyakozók lelkére. Ezek erkölcsileg és nemesítőleg hatnak, újra élesztik az élet küzdelmeiben hanyatló hazaszeretetet. Kettős célt érnek el vele.

De ha nem is akarnánk megkötni az egyént, mégis önkénytelenül is keressük a kivándorlásnak a magyar ember egyéniségében mélyen rejlő okokat. Mert nem tudjuk elhinni, hogy a kivándorlásra csak az itthon való megélhetés lehetetlensége ösztönöz. Más, az emberi valóban mélyebben rejlő okoknak is kell fenforogniok.

Hiszen nálunk a földmivésre a megélhetés nem lehetetlen. Munkáskézre elkerülhetetlenül szükség van. Ennek bizonyítéka az a körülmény, hogy most a tavasz elején is már százával hozzák hazánkba a horvát mezei munkásokat, kizárólagosan mezei munkák végzésére. Ezt a munkát magyar munkások is elvégezhetnék, mint ahogyan el is végzik azok a munkásaink, akiknek élelmessége nem riad vissza a jövőtől, s nem ad helyet a lélekben a pillanatnyi munkahiány által okozott kétségbeesésnek, hanem ellenkezőleg küzdelemre készíti az akaratot. Ezek az országban is annyi munkát találnak kedvező feltételek mellett, hogy a kivándorlás eszükbe sem jut, s ha ilyenek volnának munkásaink kivétel nélkül, akkor nem kellene most megállapítanunk azt a szomorú tény, hogy az ismeretlen világba csábított magyar munkások helyét idegenek foglalják el, biztos otthont, biztos kenyeret szerevezve magának.

A kivándorlási láznak erkölcsi rugóit kell tehát keresnünk és ezeket meg is találhatják az arra hivatottak, ha azon viszonyt tanulmányozzák, mely a kivándorlók egyénisége és a haladás folytán megváltozott általános viszonyok között van, amely viszonyban az elmaradt egyéniség idegennek, elnyomottnak érzi magát. Ennek következtében azután kaland vágy, meggazdagodási szenvedély, a mesebeli ismeretlen utáni beteges óhaj támad a kedélyekben, s ez üzi ki a szerencsétlent az idegenbe.

A magyar szociológusok nagy érdemet szereznének maguknak, ha ezen irányban is tanulmányoznák a kérdést, s a kivándorlás erkölcsi okaira bukkanva oly mozgalmat indítanának a magyar társadalom kebelében, melylyel a magyar mezőgazdasági

munkást megbarátkoztatnák a folyton változó viszonyokkal és szellemileg és erkölcsileg is képesítenék e viszonyokkal való küzdelemre. Ha ezt elérnék, megszűnnék az idegen mezei munkások beözönlése, mert megszűnnék a magyar munkások kivándorlása.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1905. április 3.

A képviselőház egy hónapi szünet után ma ismét összeült. Tárnya a holnapi ülés napirendjének megállapítása.

Az elsők között, a kik a Házban érkeztek Kossuth Ferenc és Just Gyula volt, a kikhez később Polónyi Géza és Rakovszky István alelnökök csatlakozott.

A Ház lassan gyülekezik, a karzatok azonban jóval az ülés előtt már népesek voltak.

Általánosan feltűnt, hogy Lukács László hosszasan tárgyalt Kossuth Ferencel.

Az akadémikus félóra éppen elmult, mikor az elnök Justh Gyula az ülést megnyitotta.

A kormány tagjai teljes számmal vannak jelen.

Elnök az ülést megnyitja, bemutatja Lukács László, Gräncenstein Béla és Tallán Béla lemondó levelét egyik kerületről.

Bejelenti, hogy Vácott Bottlik Jánost választották meg tegnap.

Jelenti, hogy az igazoló bizottság megalakult. Elnök: Gulner Gyula. De megalakult immár a többi megválasztott bizottság is, de nem alakult meg a II-ik és III-ik bíráló bizottság.

Bernáth Béla az igazoló bizottság előadója jelentést tesz a legutóbb végleg igazolt mandátumokról, illetve képviselőkről.

Polónyi Géza az V-ik bíráló bizottság elnöke jelentést tesz arról, hogy Ragályi Béla és Zichy Aladár mandátumai végleg igazolhatók.

Az elnök a két képviselőt véglegesen igazoltnak jelenti ki.

Azon bíráló bizottsági tagok tettek ezután esküt, akik a legutolsó ülésen az általános eskütételnél nem voltak jelen.

Elnök jelenti, hogy több tárgya az ülésnek nincs. A legközelebbi ülés holnap délelőtt 10 órakor legyen, napirendje: előterjesztések és az interpellációs és indítványkönyv felolvasása.

A Ház ehhez hozzájárult és az ülés ezzel 12 óra előtt véget ért.

Lukács pénzügyminiszter vádja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 5.

Lukács László pénzügyminiszter roppant érdekes módon nyilatkozott a szabadelpvűpártban a koalíció megtartásáról.

— Legelső sorban az lepett meg — mondotta — hogy az új alapon való tárgyalást egyhangulag utasította el a koalíció. Külön meg is kérdeztem Andrásyt: „egyhangulag hozta-e határozatát a vezérő-bizottság?” Mikor Andrassy igenlőleg válaszolt, nagyon csodálkoztam, mert hiszen Kossuth Ferenc az előzetes tárgyalások során kijelentette, hogy az új alapon — vagyis a katonai terhek elodázásával — igenis hajlandó a koalíció a békére, hajlandó a kibontakozást elősegíteni.

— Garanciát is vállalt arra Kossuth? — kérdezte valaki.

— Nem vállalt. Mem is kérte arra senki. De az egyhangú határozat mégis meglepő, mert nyilvánvaló belőle, hogy Kossuth hozzájárulásával hozták meg a határozatot. De különben az egész vezérő-bizottság eljárása érthetetlen. Hiszen erre az „új alapra” a vezérő-bizottság hivta föl a figyelmet; ő jelölte meg ezt az alapot, mint olyant, amelynek segélyével lehet szó a kibontakozásról.

S most, hogy a király elvben elfogadta azt az álláspontot, éppen ők azok, akik visszautasítják azt. No, hát ez frivol játék.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

— Milyen szerepe volt itt Andrassy Gyulának?

— Nem sok. Nekem kellett volna tulajdonképpen ebben az irányban a kibontakozást vezetnem, de én rólam hallani sem akart a vezérbizottság.

Igy adta a megbizást ő felsége Andrassy-nak. Andrassy nagy kedvtelenséggel vállalkozott erre a szerepre, amely csak a postás szerepe volt, de mégis vállalkozott.

— Mi lesz ezek után?

— Nem tudom. Azonban akármi lesz, a felelősség a koalícióra fog hárulni.

Tanyai kapitányságok a külterületen.

Szabadka külterületének erős népesedése és a belterületi lakosság érdekei városunk magistratusának minden irányban kiterjedő figyelmét odairányították, hogy a nagyobb városok és így a szomszéd Szeged város példájára Szabadka külterületén is létesítse az ugynevezett kulturközpontokat, amelyek Szegeden a tanyai kapitányságok név alatt lettek szervezve és a külterületi lakosság körében kisebbszereű közigazgatási hatóságként végzik a legszükségesebb hivatalos teendőket.

A külterületi orvosi állások szervezését már a törvényhatósági bizottság kimondotta és a hatóság ezen közgyűlési határozat alapján vette föl programjába a kulturközpontok létesítését. Különösen a passus kiadás, külön anyakönyvvezetés és az orvosi teendők ellátása lesznek a rendőrkapitányi ügyek ellátásán kívül a tanyai kapitányságok ügykörébe felvéve.

A közgyűlés elé terjesztendő javaslat kidolgozása előtt városi hatóságunk főtisztviselői: Bezeredy István főispán, dr. Biró Károly polgármester, Vojnits Máté h. polgármester, dr. Dambitz Lajos főügyész és Szalay Mátyás főkapitány a tervet tanulmány tárgyává fogják tenni és mint értesülünk, már holnap reggel Szegedre utaznak, hogy az ottani tanyai kapitányságok szervezetét megismerhessék.

Szabadka társadalmi a tüdővészesekéért.

A József főherceg szanatórium egyesület, mely Magyarországon a tüdővésznek mindinkább elharpózó és az egész magyar nemzetet sorvasztó veszedelmével szemben vette föl a küzdelmet, Szabadka városának társadalmát is a melegen érdeklődők sorába szította. Nagy mozgalom indult meg társadalmunkban, hogy egy nagyszabású hangverseny rendeztessék a városi színházban, melynek tiszta jövedelme a József főherceg szanatórium egyesület rendelkezésére, a humanizmus szent oltárára helyeztessék.

A koncert hétfőn lesz, mely alkalomra Balla Miklós, a szanatórium egyesület titkára, a fiatal költő generáció kiváló tagja hangulatos és szép prologot írt, melyet személyesen fog előadni. Lukács György békési főispán pedig az egyesület lánglelkű propagátora, e nemzeti ügynek fáradhatlan apostola, az egyesület missziójáról fog felolvasást tartani.

A hangverseny művészi részének legérdekesebb piéce lesz Szamosi Elzának, a m. kir. operaház ünnepelt művésznőjének fellépte.

De maga az ügy oly nemes, oly vonzó, oly megindító, segíteni azokon a szenvedőkön, akik arcukon piros rózsával el vannak jegyezve a halálnak, hogy társadalmunk hétfőn este bizonyára meg fogja tölteni a színházat, nemcsak a páholyokat, hanem annak minden zugát, hogy a szent célra, a humanizmus legszebb misszióját teljesítő egyesület javára tekintélyes segélyösszeggel járuljon.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

— **Beniczkyné-Bajza Lenke temetése.** Az elhunyt irónő lakásán felállított ravatalt teljesen elborítják a részvét virágai. Az antik, görögstílusú nyílt ércszarkofagot Benicky Ferenc sárga rózsából és violából font koszorúja díszíti, a koporsó alatt Pest vármegye hatalmas koszorúja. Rákosi Jenő, Andrassy Géza és a Franklin társulat koszorúi vannak. A gyászpompába vont ravatolos terem és a két szomszédos terem egyébként telestele van virággal. A temetés délután 3 órakor volt.

— **Eljegyzések.** Dr. Acél Imre kir. alügyész eljegyezte Pillich Lujza urhölgyet Szabadkán. — Theodorovits Ferenc királyhalmi erdőmester eljegyezte özv. Krenlein Józsefné Kreibich Lujza urnót. — Karkos József iparos vasárnap tartotta eljegyzését Bölcskei Katinka kisaszszonnyal, idb. Bölcskei Lajos máv. főkalauz leányával.

— **A polgári olvasókör feloszlása.** A városunkban évek hosszú során át fenállott polgári olvasókör tudvalevőleg a kör legutóbbi közgyűlésén kimondott határozat értelmében feloszlott. Az elnökség a feloszlást most hivatalosan bejelentette a város tanácsának és egyben intézkedést kér arra nézve, hogy az alapszabályok értelmében a városi szegényalapra háramló ingóságok a kör helyiségéből mielőbb elszállíttassanak.

— **Házasság.** Fényes esküvő volt ma Ómorovicán. Dr. Singer Simon helybeli gyakorló ügyvéd esküdött örök hűséget Obláth Etelka kisaszszonnyal, Obláth Náthán ómoroviciai nagybirtokos leányának.

— **Ujabb burgonyaszállítmány.** Az olcsó burgonyából, amelyet a földművelésügyi miniszterium közvetítésével szállítanak a szabadkai termelő és fogyasztó közönségnek, ma ismét két waggonyi szállítmány érkezett Szabadkára. Holnap ezt is megvizsgálják és ha megfelelő lesz, kiosztják a megrendelők között a jelentkezések sorrendjében.

— **Halálozás.** Budapesti tudósítónk írja: Illek Vince apatplébános, Ujpest róm. kath. egyházának 35 év óta köztiszteletnek örvendő lelkésze ma reggel 68 éves korában szívszélhűdés következtében meghalt. Illek Vince apatplébános tevékeny részt vett Ujpest község alapításában és kulturális fejlődésének előmozdításában; a szabadelvű eszméknek és a felekezeti türelmességnek őszinte hirdetője és bátor harcosa volt mindig.

— **Katonadolog.** A katonai kötelességtudás egyik csodálatraméltó példája az a közhuszár, akit tegnap este szedtek fel mentőnk a szegedi uti vasuti átjáró alatt. Onomozta Péternek hívják az önértetes közhuszárt és még csak nem is tulajdon-

képeni huszár, hanem, csak mint katonáéknál mondják, aféle „kutya-mosó”. A helybeli honvédszázad egyik hadnagyának a tisztiszolgája. Tegnap délután gazdája istállójában a ló körül foglalatzkodott miközben az ballábán megrugta, de a huszár csak katonadolognak vette e súlyos sérülését és óriási fájdalommal is hűségesen teljesítette gazdája parancsait. Este a Bárány szállodába kellett mennie, de visszajövet már csak az átjáróig jutott, ott a kínzó fájdalomtól összeesett.

— **A talált pénz.** Racsmány Béla helybeli lakos panaszt tett a rendőrségnél, hogy tegnap a szegedi uton 20 korona készpénzt elvesztett. A rendőrség a nyomozás során kiderítette, hogy a pénzt Jenei András favágó találta meg, aki azt be is ismerte. A rendőrök azonban már már a pénzt nem találták meg nála, mert a megtaláló örömeiben dárídót csapott és — mint ő állítja — a vig cimbrák közt a pénz eluszott.

— **Rendőri hírek.** Kovács Vince még február 26 án bejelentette a rendőrségnél, hogy egy lakodalmas háznál eltűnt a téli kabátja. Tegnap Kopunovits Antal napszámos a zálogházban akarta értékesíteni a kabátot, de a zálogházban a bejelentés folytán felismerték és visszatartották. — Szegedről értesítették rendőrségünket, hogy Domonkos Józseftől egy 8 1/2 éves pej, egy 11 1/2 éves sárga paripáját ismeretlen tettesek ellopták. — Szenteseiről táviratozzák, hogy Lajos Pál és Udvardi Ferenc szentesi lakosoktól egy 7 éves kancát egy 3 éves és egy 2 éves csődört és egy citromsárgára festett kocsi ismeretlen tettesek elloptak. — Braun Lázár kereskedő panaszt tett a rendőrségnél, hogy Berényi Maris nevű cselédje 20 koronát a szekrényből kilopott. A tolvaj cseléd be is ismerte a lopást és hogy a lopott pénzt 3 korona híján elköltötte.

Felhívás előfizetésre.

A Bácsmegyei Napló 3. évfolyamának második negyedére új előfizetést nyitunk. A mi viszonyunk olvasóinkhoz annyira bensőséges, hogy nem kell bővebben kifejtenuk, mit nyujtunk és hogyan szolgáljuk mindazon helyzetekben, melyben egy modern ujságnak közönsége igényeit kell kielégítenie. Ép olyan állandó tüzzel és frissességgel állunk ama cél szolgálatában mindig, mint amilyen állandó és naponként megújuló azon kapcsolatok, melyek lapunkat megkedveltették ennek a nagy és intelligens városnak kényes és romlatlan izlésű közönségével.

A sajtó tizparancsolatjának egyetlen egy parancsolatban lehet formát adni: Ujságíró, láss mindent és mond el azt úgy, ahogy te látod azt.

Törekszünk mindenről hirrel szolgálni s amit tudunk úgy mondjuk el, — hogy alakjával s tartalmával minden művelt ember azonosithassa magát.

Ezért szereti a Bácsmegyei Naplót olvasóközönsége s mi e szeretetet az ujság tökéletesítésével, változatossá és elevenné tételével viszonozzuk.

Az új negyedévre, mely egy nagy küzdelemnek is jelenti kezdetét, hívjuk fel olvasóink figyelmét s kérjük előfizetéseik megújítását.

A Bácsmegyei Napló a magyarság és megalkuvást nem ismerő demokratikus szabadelvűség bajnoka maradjon továbbra is.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön: Válás után, francia bohózat.

Pénteken: Lotti ezredesei, énekes bohózat.

Szombaton: Casanova, eredeti operette.

Vasárnap délután: Ocskay brigádéros, este: A csikós, népszimű.

Aranyvirág.

— Barna Erzsike vendégszereplése. —

Jó hír előzte meg Barna Erzsike vendégjátékát, úgy hogy a közönség várakozása a legnagyobb mértékben fel volt csigázva. Meg is töltötte a közönség a színházat csaknem egészen. Mi is teljes jóakarattal vártuk fellépését, mely azonban részünkre igen sok tekintetben csalódást hozott. De tudjuk azt, hogy Barna Erzsike kezdő — aki még nyílt színpadon soha se játszott — és így nem lehetünk vele szemben egészen szigorúak. Igen kellemes, szép hangja van — az izgalomtól és lámpaláztól ugyan kissé fátyolozott volt, továbbá elég szépen táncol. Játékában, mozdulataiban és általában egész alakításában azonban nagyon is meglátszik a kezdő. Ugy tudjuk, hogy Barna Erzsike nem subrette-prima-donnának, hanem énekesnőnek lett szerződötve és véleményünk szerint e szerepkört, ha szorgalmasan tanul, jövőre igen jól betöltheti. A közönség jóindulatu érdeklődést tanúsított a vendég iránt és a tapsokat, melyek most főleg a kezdő bátortásául szolgáltak, jövőre művészetével is kiérdemelheti. Az előadás különben igen összevágóan és szépen ment. Falussy Beppoja kitűnő volt. Kuthyt, akinek az amerikai miss a legjobb és legszebb szerepe, valóságos ünneppelték. Nyílt színen is sok tapsot kapott. Az első felvonásbeli keringőjét meg is ismételtették. Ugy ő, mint Barna Erzsike szép virágkosarakat kaptak.

Az agyonprotegálás.

Barna Erzsike fellépése alkalmából kaptuk az alább olvasható levelet, melyet közlünk már csak azért is, mert Pesti Ihsz Lajos közigazgató a szinügyi bizottság vasárnapi ülésén szintén segítette Barna Erzsike kisaszszonyt agyonprotegálni. Nem áruljuk el a levél íróját, szívesen viseljük el következményeit is, épen a levél írója iránt érzett tiszteletből kifolyólag és az igazság kedvéért.

A levél szöszereint a következő:

Tek. Szerkesztő Ur!

Minden korszak történetét a tárgyilagossággal megítélhetés érdekében olyankor szokták megírni és kritika tárgyává tenni, amikor az a korszak annyira távolodott a történész szeméi előtt, hogy elfogulatlanul szemléltethető és minden befolyástól menten ítéltethető még.

Ezért nem lehet igazságos kritikát mondani a jelen korról, de még kevésbé a jövőről.

Ez volt mindig az általános felfogás. Amde ez halomra dőlt, amióta a kritikus nem tartja szükségesnek az óvatosságot, de még a tárgyilagosságot sem, hanem csak azt, hogy hangulatot és hatást keltsen.

En, tetszik tudni, nem vagyok színházba járó ember, mint sok szinügyi bizottsági tag, — a szinügyi bizottságba még kevésbé járok el, mert hát tagja sem vagyok, de mert helyi lapokat szoktam olvasni, sőt a szinügyi iránt is szoktam érdeklődni,

az utóbbi iránt tájékozódásomat egyedül a Bácskai Hirlapból merítem, mert meg vagyok győződve, hogy a színügynek egyedül illetékes organuma, a színészetnek pedig egyedül mérvadó bírálója, lévén az egy kisajátítható terület, amely a B. H. által be van borítva. Nos hát ott olvastam én egy előzetes kritikát egy művésznőről, akit a közönség ugyan nem ismert, a direktor, aki mint hallottam, szerződtette is, szintén nem ismert, de a B. H. kritikusa pláne nem ismert. Mert ha ismerte volna, bizonyára nem igyekezett volna a művésznőnek karrierjét a priori veszélyeztetni azáltal, hogy egekig emelkedő dicsőretekkel halmozta el, mint olyan nélkül felfedezett tehetséget, akit az Isten is csak ünnepnapon és jókedvében teremt.

Ha pedig ismerte, nem gondolta meg azt, hogy esetleg összeütközésbe jut a közönség izlésével és önmaga diszkreditálja eddig csalhatatlannak vélt kritikáját?

No de folytassuk. A B. H. előzetes dicsőhimnuszától megdöbbenve és mivel magasztos, lélekemelő diadaloknál, házakat megrendítő ovációknál szeretek jelen lenni, elcsalattam magamat a színházba, hogy részese lehessen én is annak a gyönyörnek, amit a B. H. kilátásba helyezett.

Nos hát, ott voltam, láttam, hallottam és csalódtam a művésznőben, de nem a B. H.-ban. Nem pedig azért, mert oly természetű bemutatást és oly irányú előzetes kritikát, mint amilyent a B. H. elkövetett, nem szokás elkövetni; mert amint az eset megesett, ártott vele először a művésznőnek, ártott vele a színigazgatónak és ártott vele önmagának annyira, hogy máától fogva sokan fognak kételkedni a B. H. színügyi kritikájának őszinteségében és tárgyilagosságában.

En azért közlöm tisztelt szerkesztő urral ezeket, hogy óva intsem hasonló balesetektől, mint amilyen a B. H.-ot érte, jóllehet talán erre nem volt szükség, de mindenestre jóakaratomról tanuskodik ebbeli kotnyeleskedésem, mint ahogy magam iránt is jóakarattal óhajtván viselkedni, kijelentem, hogy ezentul csak a Bácskai Napló színházi rovatát fogom elolvasni és magamat a színügyről tájékoztatni. Minden jót.

Tisztelt híve:

Egy színügybarát,
in partibus infidelium.

Gerlaci Hermin jutalomjátéka. Holnap rója le a szabadkai közönség háláját és elismerését azzal a művésznővel szemben, aki négy esztendőn át aranyozta be kedélyével és művészetének bájával Thália ódon templomát. — Csak tájékozásképen hívjuk a fel figyelmet a holnapi estére, mert ismerjük a közönség hangulatát és tudjuk, hogy mindazok ott lesznek holnap a színházban, akik hálásan emlékeznek vissza a sok-sok kellemes estére, melyeket távozó a művésznőnek köszönhetnek. János vitéz holnapi előadása az óriási érdeklődés miatt bérletszünetben lesz megtartva.

János vitéz, a gyönyörű zenéjű operette összes hangjegyei zongorára 2 füzeten ára 6 korona, cimbalomra 3 korona. János vitéz teljes szövege 2 korona.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA

hat nagy 8° alaku kötetben, rendkívül díszes félbőr-kötésben, mintegy 3000 szövegképpel és 300 műlappal. Ára kötetenként 24 korona. E nagyszabású vállalat első sorozatának első kötete már megjelent s kedvező havi részletfizetés mellett kapható Heimann Mór könyvkereskedésében Szabadkán.

Innen onnan.

Egy tulsok gyermekkel megáldott szegedi család körében történt az alábbi kis jelenet. A csemeték a gyermekszoba leghatalmasabb urai s ott feltétlenül rendelkeznek minden butordarabban.

A napokban anyjuk meglepte őket birodalmukban és örömmel észleli, mily jól viselik magukat.

— Mit játszatok gyerekek? — kérdezte tőlük.

— Mamásdit volt a válasz.

Az egyik mindjárt meg is magyarázta, hogyan.

— Én vagyok a papa, a Margit a mama, az Ilona a kis gyermek.

— Hát Pista, miért ül oly csendesen ott a kuckóban?

— Fszit, mama! A Pista még nem született meg...

* * *

Egy amerikai, akinek sok ráérő ideje lehet, ismert regényekből és novellákból összeállította a szerelmi vallomások statisztikáját. A meg hallgatott szerelmi esküvések száza esete közül 81 férfinél azt a megfigyelést tette, hogy ezek „ő” nélkül nem élhetnek; 72 erősen szorongatja hölgyének kezét, 67 az ajkát csókolja, 2 a kezét, 1 a haját és egy másik — nyilván zavarában az orra hegyét. 14 férfi nem tud zavarában szóhoz jutni, ugyanennyi lelki furdalásokat érez; 9 azt mondja: „Hála Istennek!”, 7 pedig „kimondhatatlanul boldog”.

A nők közül 87 előre tudja, hogy a vallomás meg fog történni; 81 a férfi karjába hanyatlik, 2 egy székre, 72 nek a szeme elárulja viszonzszerelmét, az egyik tüszent, de mivel csak tizenhat esztendő, ennek nincs különösebb jelentősége. Csak három mondja, hogy „beszéljen a mamával” 12 eltakarja az arcát, 11 pedig karját a szeretett férfi nyaka köré fonja. Egy hölgy, aki negyvenöt tavaszt látott, tiltakozik az eljegyzési csók ellen s egy másik, egy özvegy, egyszerűen így szól: „Természetes, de legyen eszed”.

A meg nem hallgatott szerelmi vallomások száza esetében 31 férfi, mint örült rohan ki a szobából a kertbe, 17 kijelenti, hogy életének nincs többé célja, 15 szótlanul lesz, 13 azt mondja, hogy okos lesz és vigasztalni fog. Csak 6 fe nyegtedzik öngyilkossággal, 4 ki akar vándorolni, 3 a haját tépi, 1 kezét a nadrágzsebébe dugja és füttyül, 1 kezével az ablakot veri, egy másik pedig — s alkalmasint ez a legbölcsebb — gondosan leveri nadrágja térdéről a port.

Megölte a feleségét.

Fiume mellett Krasica községben tegnap reggel véres családi dráma történt. Grugurics Márton 54 éves parasztgazda már régebbi idő óta perpatvarban él a feleségével. Az örökös civakodásra az adott okot, hogy a férj apósának a földjére és kertjére tartott just és sehogysem bírta rávenni az asszonyt, hogy az ő nevére irassák át a tulajdont.

Tegnap reggel is e miatt koccantak össze és a dühre gerjedt ember kaszát ragadott és azzal támadt a feleségére. Az éles kaszával átvágta az asszony nyakán az ereket, aki a súlyos sebesüléstől a földre rogyott. A közeli Mejáról hívták orvos nem igen segíthetett a szerencsétlen asszonyon, aki a sebeibe az éjjel bele is halt. Mikor a férj feleségét vérben látta fetrengeni, csak akkor jött tudatára annak, hogy mit mivelt.

Kétségbeesésében aztán a véres kaszával a maga nyakát is átvágta. Gruguricsot ma reggel hozták be a kórházba. Állapota életveszélyes és kevés a remény, hogy életben marad. Gruguricséknak két kis gyermekük volt.

TAVIRATOK

Képviselő-választás.

Budapest, április 4. Sopronból táviratozzák: A hetek óta folyó élénk pártélet a mai képviselő-választással nyert betetőzést. Már a kora reggeli órákban csapatokban jártak be a várost választók. Két jelölt volt: gróf Széchenyi Emil szabadelvű és Berecz Abel függetlenségi. Délig leadtak 552 szavazatot, amiből Bereczre 321, Széchenyire 231 szavazat esett.

Zavarok a Balkánon.

Konstantinápoly, ápr. 4. A polgári ügyvivők közbenjárására elrendelte a főfelügyelő, a Nassze testvérek és Szotir Valev vodeni exarkista bolgárok perének felülvizsgálatát. Az első sorban említett a múlt hó 9-én a szaloniki rendkívüli bíróság a házában talált olombomba miatt 15 évi börtönrre ítélte. Különböző tanuvallomások, melyeket a bíróság nem vett tekintetbe, arra hagynak következtetni, hogy a bombát egy rendőr vitte a házba aki részt vett a vizsgálaton.

Konstantinápoly, ápr. 4. Tabanovcse vasuti állomáson (kumanovai kerület, üszkübi vilajet) egy szerb banda rálött a csapatokra. Harc keletkezett, a melyen négy katona és négy szerb lakos elesett. A szerbek között van Nikola vrányai százados, Veszlinkovics hadnagy és egy orvos. A banda többi nyolc tagját elfogták és Kumanovóba vitték, hol a katonák megöletése miatt négy elkeseredett mohamedánt lemészároltak. Az üszkübi váli távirati uton vizsgálatot rendelt el. Két mohamedánt letartóztattak. A banda fele szerb királyságbeli, másik fele törökországi volt. Az exarkátus jelentései szerint az elmúlt időben a kumanovói kerület 23 falva közül 19-et kényszerített az exarkátusól a patriarkátushoz való áttérésre.

Az orosz forradalom.

Varsó, ápr. 4. Ismeretlen tettesek tegnap a Dechya-uton megtámadtak egy kerületi biztost és könnyen megsebesítették. A tettesek elmenekültek. Ugyancsak a Volskaja-utcán egy városi őrt támadtak meg és törrel szíven szúrták.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A pórul járt rendőr. Putterer Ferenc garai községi rendőr múlt év október 16-án este 8 óra tájban alaposan berugott állapotban bandukolt hazafelé, mikor Sibalin Miklós és Schmidt György kerültek az útjába, akikkel szóváltásba elegyedett és meglökdöste őket. A két józan ember kitért előre, később azonban a községi jegyző háza előtt elhalad-

tukban Putterer is meglátta őket és rájuk kiabált. Az inzultált emberek erre megzörgették a jegyző ablakát, hogy bepanaszolják bántalmazójukat, aki ott szolgálatot teljesített. A rendőr ekkor mindkettőjüket félrelökte, mire Schmidt botjával fejére ütött, Sibalin pedig a fegyverét vette el. Putterer ekkor a nála maradt bajonettel kezdett védekezni, miközben Sibalin megütötte, — de Schmidt még egyszer fejbe vágta úgy, hogy eszméletlenül esett össze. A mai tárgyaláson a bíróság Schmidt és Sibalin ellenében hatóság elleni erőszak vétségét állapította meg és mindkettőjüket 3—3 napi fogházra ítélte.

Irodalom.

A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár” április 1-én kiadott 7-ik számával pályafutásán a második évnegyedbe lép s ez a füzet igen érdekes és tanulmányos tartalommal jelent meg. A „Könyvtári részben” dr. Halász Sándor miniszteri tanácsos, a m. kir. postatakarék-pénztár aligazgatójának „A közigazgatási hatóságok pénzügy- és clearing-forgalomban” című nagyszabású monográfiájának közlése kezdődik, mely a következő számban nyer befejezést. A nagy szaktudással és világos előadással, különben is elvezetés szakirói nyelven megírt kézikönyv nélkülözhetetlen és biztos utmutatóul szolgál a közigazgatási szakférfiaknak, akik pénzügykezeléssel foglalkoznak és az új rend szerint a postatakarék-pénztár közvetítését veszik igénybe. Ez a jeles kézi könyv az összes kérdéseket felöleli és a leghitelesebb feleletet adja. Miután erre a monográfiára a legszélesebb körben szükség van, külön kiadásról is gondoskodnak, melyet legközelebb könyv-árusoknál hoznak forgalomba. Ebben a füzetben folytatja továbbá dr. Lengyel Vilmos m. kir. állami számszéki tanácsos „A községi háztartás és számvitel” című és szakkörökben nagy figyelmet keltő kézi könyvét, melyet a kiváló szerző az eredeti tervtől eltérőleg tekintélyesen kibővített, úgy hogy e mű közel 15 ivre terjedvén, a jövő füzetben nyerhet befejezést azokkal a roppant nagy pontossággal összeállított táblázatokkal, melyek szemléltető módon tüntetik fel az egész községi háztartást és számvitelt. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár” ezen 7-ik füzetének „Döntvénytári része” is felette érdekes és ebben érvényesítették az a legfrissebb újítás, hogy az elvi jelentőségű határozatokat, melyek egy ügyre vonatkoznak, összecsoportosítják és egyfolytában adják ki, úgy hogy ezen elvi határozatok közlése is monografiaszerű lesz. — Ezt a nagyjelentőségű és a maganemében páratlanul álló gyűjteményt Horváth Elek miniszteri titkár, a belügyminiszteriumban a fegyelmi ügyek előadója, állította össze nagy szaktudással és ügybuzgósággal. A gyűjteményt aztán Kaffka László miniszteri tanácsos, ennek az ügyosztálynak jeles vezetője revideálta, úgy hogy ez a gyűjtemény a teljes hitelenség bélyegét viseli és vezérfonalul szolgálhat ez a szakszerűen egybeállított gyűjtemény minden fegyelmi kérdésben, mely a megyei, járási és községi képviselők ellen indítható. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár” előfizetési ára egész évre 12 kor., fél-

évre 6 kor., negyedévre 3 kor., egy óra 1 kor. Az előfizetési díjakat legcélszerűbb postai utalványon dr. Dolencz József ügyvéd, szerkesztő és kiadótulajdonos címére: Budapest, VIII., József-körút 74. sz. II. em. 11. ajtó küldeni. Mutatványszámot az érdeklődőknek szívesen küld a szerkesztőség. Valamint az új előfizetőknek az eddig megjelent füzeteket nyomban elküldik, úgy hogy az elmúlt évnegyed füzeteire is lehet előfizetni.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

27.

A bárónő unokaöccsének és a teljesen ismeretlen férfinak belépésekor fölállt. Barátságosan nyújtotta kezét a fiatal embernek, aki udvariasan megcsókolta.

Wittgensteinné és unokaöccse között egy neme a rokonszenven alapuló viszonyoknak állt fön. Jól lehet nagy különbség volt életkorai között, de érzelmeik azonossága akaratlanul is egygyé füzte őket. Mindkettő gunyolta a szív nemesebb érzelmeit, egyiknek sem volt fogékony-sága a mélyebb érzelmek iránt; a sivár szenvedélyek között élő fiatal ember és a hideg, dölyfös, uralomra vágyó nő megértették egymást.

— Wehlert ur, legjobb barátom akarja tiszteletét tenni, nagyságos asszonyom, szolt Meinert Miksa, a kölcsönös üdvözlések után, bemutatva barátját, aki mélyen meghajolt Wittgensteinné előtt.

— Bocsáson meg tolakodásomért, szólalt meg Wehlert suttogó hangon, de fiatal barátom annyi szépet és jót beszélt nagyságos nényéről, hogy nem állhattam ellent a vágnak, mely önt megismerni óhajtotta.

A hang megremegtette Wittgensteinnét, s önmaga előtt is megmagyarázhatatlan borzalommal tekintett a beszélőre. Emlékei között keresett, de nem akadt ismerősre, pedig mégis ismerte ezt az arcot, ezt a hangot.

Wehlert fesztelen biztonsággal kezdte a társalgást, mintha minden napos vendége lett volna a háznak. Wittgensteinné egyre kellemetlenebbül érezte magát, az idegen mindinkább ismerősnek tünt föl előtte; egyszer már találkozott vele az életben; de hasztalanul gondolkodott, az igazi nyomra csak nem bukkant. Egyről azonban megbizonyosodott a társalgás folyamán: Wehlert volt unokaöccse meg gondolatlan tetteinek segítője, talán ő volt a fölbujtó.

Wehlert ügyesen vezette a társalgást komoly térére, jól tudva, hogy ez Meinert Miksát untatni fogja. Nem is kellett sokáig várnia, hogy elérje célját. Meinert Miksa az ásitozással küzdött, s miután hasztalanul iparkodott a társalgást könnyebb, frivolabb térére terelni, bucsuzóti, hogy unokahugánál tegye tiszteletét.

Wittgensteinné nyugtalan lett; ösztönszerűleg érezte, hogy e férfi jelenléte reá nézve vészterhes; egyes fordulattal szakította félbe a társalgást, felemelkedett, s távozni akart a szobából, sürgős, halaszthatatlan háziteendőkre hivatkozva, melyek szükségessé teszik távozását. Wehlert azonban utját állta.

— Maradjon, Sternfeldné asszony. szólalt meg gunyosan, vagy Wittgenstein bárónő, ahogyan önt most nevezik, beszélnem kell önnek, s nincs

kedvem ezt a kedvező alkalmat elszalasztani.

Wittgensteinné elsápadt, kutató tekintettel nézte végig az idegent. Ki ez az ember? Mit akar tőle?

— Rossz emlékező tehetsége van, folytatta Wehlert gunyosan; mintha egészen elfelejtette volna, minő nagy hállára van ön kötelezve.

— Uram, távozzék, vagy...

— Nos... vagy...? ismétlé Wehlert hangosan. Azt hiszem, nagyságos asszonyom, sokkal jobban teszi, ha nem hív tarukat társalgásunkhoz.

— De ki ön, uram, hogy ilyen hangon mer beszélni Wittgenstein bárónéval.

— Hogy én ki vagyok, azt hamar megtudja majd, nagyságos asszonyom. De üljön le, mert társalgásunk megérőltetheti, azt pedig nem szeretném, hogy rosszulléte kíváncsiakat csaljon a szobába.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

LAKÁS HIRDETŐ.

50 fill. Egy fill. 50 lakás hirdetés!

A Katona-utcában

egy több szobából álló

lakás

egy, esetleg két úri családnak

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó lakház!

I. kör, Árpád-utca 151. sz. utcai lakház több évre is, május 1-ére kiadó. Áll: 3 nagyobb és 1 kis szoba, előszoba, éléskamra, konyha, mosókonyha, pince és esővízes kutból. Értekezhetni az előtte álló házban Rekvényi Lajos urnái.

Uri lakás

kiadó május 1-er

4 szobás fürdőszoba, villanybevezetés és hozzátartozó mellékhelyiségekkel. I. kör 286. sz. Bővebbet Földes Samunál.

Eladó házhelyek.

A párhuzamos uton, a pályaudvarral szemben, a volt kaszinó-kert mellett eladó szabad kézből egészben vagy három részben egy 1130 négyszögölnyi terület.

Tudakozódhatni

lovag Nachodsky Emanuel

alezredesnél.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

Antikvárium. Könyv-, papír-, zeneműkereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigaretta papír 100 db-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékkönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Raktár kiürítés minden elfogadható árban Kész női ruha, blöns, alsó szoknya, gyermek ruha, női ing stb. VI Deák-utca Dr. Szilassi házban a teljes berendezés eladó

Bednác Károly kertészetében, a városligettel szemben, nagyobb mennyiségű magastörzsű rózsafa kerül eladásra. Megrendelést elfogad a kert kezelősege.

Lakás változás. Özv. Hamburger Mária okleveles szülésznő lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb Illés Antal ur házába helyezte át.

Helybeli ügynökök fix fizetés és jutalék mellett felvétetnek

Felolvasó (titkár), ki a német és magyar nyelvben tökéletes, alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban.

Két lánc föld

közvetlen a Molezer tégláégető mellett, szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni lehet Abrasich Antal polg. isk. igazgatónál.

Eladó a Tompa utcában a Vöröskőr iskola közelében egy kert 235 négyszögöl területtel, 30 meter utcai vonallal, mely házépítésre legalkalmasabb, jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban

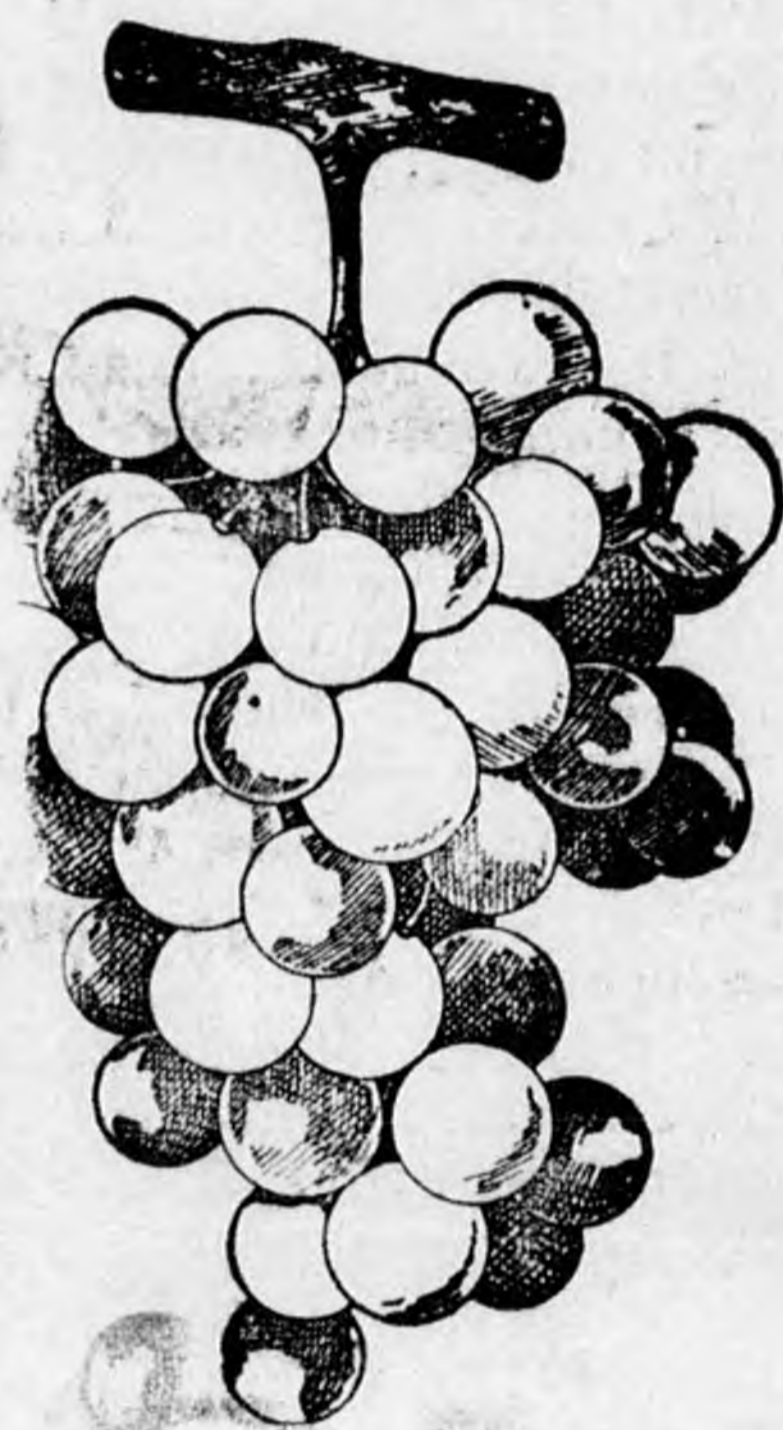
Palicson egy szép kényelmes villa eladó

Alapos oktatást ad Zongorajáték, továbbá magyar, német, francia

és latin nyelvtanból egy e téren több mint 30 évi gyakorlattal bíró egyén.

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban kapható.

„Milleniumtelep” Nagyösz.

Legolcsóbb árak

Legolcsóbb árak

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árijegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélylyel és állami felügyelet mellett létesült.

Schicht-Szappan

„szarvas” — vagy — „kulcs”

Jegygyei

legjobb, legkladósabb s ennőfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és !!! a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.